

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
MESLEKÎ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZEL SANATLAR LİSESİ

SEÇMELİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ

11 ve 12. Sınıflar Öğretim Programı

2022

İÇİNDEKİLER

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI 3

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI	3
1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ	3
1.2.1. Değerlerimiz	4
1.2.2. Yetkinlikler	4
1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI	5
1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI	6

2. SEÇMELİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI 7

2.1. SEÇMELİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI	7
2.2. SEÇMELİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER	7
2.3. SEÇMELİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	8
2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU	9

3. SEÇMELİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI 10

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI	10
3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	11
11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	11
12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI	12

1. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Bilim ve teknolojide yaşanan hızlı değişim, bireyin ve toplumun değişen ihtiyaçları, öğrenme öğretme teori ve yaklaşımlarındaki yenilik ve gelişmeler bireylerden beklenen rolleri de doğrudan etkilemiştir. Bu değişim; bilgi üretebilen ve bu bilgiyi hayatta işlevsel olarak kullanabilen, problem çözebilen, eleştirel düşünelebilen, girişimci, kararlı, iletişim becerilerine sahip, empati yapabilen, topluma ve kültüre katkıda bulunabilen bir bireyi tanımlamaktadır. Öğretim programları; bu niteliklere sahip bireylerin yetişmesine hizmet edecek şekilde salt bilgi aktarmaktan ziyade bireysel farklılıkları dikkate alan, değer ve beceri kazandırma hedefli, sade ve anlaşılır bir yapıda hazırlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bir taraftan farklı konu ve sınıf düzeylerinde sarmal bir yaklaşımla tekrar eden kazanım ve açıklamalara, diğer taraftan bütünsel ve bir kerede kazandırılması hedeflenen öğrenme çıktılarına yer verilmiştir. Bu kazanım ve açıklamalar ile öğrenme çıktıları ilgili disiplinin yetkin, güncel ve geçerli olduğunu; eğitim öğretim sürecinin hayatla doğrudan ilişkili şekilde tasarlandığını gösterir niteliktedir. Bu kazanımlar ve bu kazanımların sınırlarını belirleyen açıklamalar; sınıflar ve eğitim kademeleri düzeyinde değerler, beceriler ve yetkinlikler perspektifinde bütünlük sağlayan bir bakış açısıyla yalın bir içeriğe işaret etmektedir. Böylelikle üst bilişsel becerilerin kullanımına yönlendiren, anlamlı ve kalıcı öğrenmeyi sağlayan, sağlam ve önceki öğrenmelerle ilişkilendirilmiş, diğer disiplinlerle ve günlük hayatla değerler, beceriler ve yetkinlikler çerçevesinde bütünlüştürmüş bir öğretim programları toplamı oluşturulmuştur.

1.1. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ GENEL AMAÇLARI

Öğretim programları, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 2. maddesinde ifade edilen "Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları" ile "Türk Millî Eğitiminin Temel İlkeleri" esas alınarak hazırlanmıştır.

Eğitim öğretim programlarıyla sürdürülen tüm çalışmalar; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim seviyelerinde birbirini tamamlayıcı bir şekilde aşağıdaki amaçlara ulaşmaya yöneliktir:

1. Okul öncesi eğitimi tamamlayan öğrencilerin bireysel gelişim süreçleri göz önünde bulundurularak bedensel, zihinsel ve duygusal alanlarda sağlıklı şekilde gelişimlerini desteklemek
2. İlkokulu tamamlayan öğrencilerin gelişim düzeyine ve kendi bireyselliğine uygun olarak ahlaki bütünlük ve öz farkındalık çerçevesinde, öz güven ve öz disipline sahip, gündelik hayatta ihtiyaç duyacağı temel düzeyde sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayat yönelimli bireyler olmalarını sağlamak
3. Ortaokulu tamamlayan öğrencilerin ilkokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimsemiş, haklarını kullanan ve sorumluluklarını yerine getiren, Türkiye Yeterlilikler Çerçevesi'nde (TYÇ) ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış bireyler olmalarını sağlamak
4. Liseyi tamamlayan öğrencilerin ilkokulda ve ortaokulda kazandıkları yetkinlikleri geliştirmek suretiyle millî ve manevi değerleri benimseyip hayat tarzına dönüştürmüş, üretken ve aktif vatandaşlar olarak yurdumuzun iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmasına katkıda bulunan, TYÇ'de ve ayrıca disiplinlere özgü alanlarda ifadesini bulan temel düzeydeki beceri ve yetkinlikleri kazanmış, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yükseköğretime, bir mesleğe ve hayata hazır bireyler olmalarını sağlamak

1.2. ÖĞRETİM PROGRAMLARININ PERSPEKTİFİ

Eğitim sistemimizin temel amacı değerlerimiz ve yetkinliklerle bütünlüştürmüş bilgi, beceri ve davranışlara sahip bireyler yetiştirmektir. Bilgi, beceri ve davranışlar, öğretim programlarıyla kazandırılmaya çalışılırken değerlerimiz ve yetkinlikler bu bilgi, beceri ve davranışlar arasındaki bütünlüğü sağlamaktadır. Değerlerimiz, toplumumuzun millî ve manevi kaynaklarından damıtılarak dünden bugüne ulaşmış ve yarınlara aktarılabilecek öz mirasımızdır.

Yetkinlikler ise bu mirasın hayata ve insanlık ailesine katılmasını ve katkıda bulunmasını sağlayan eyleme dayalı becerilerimizdir. Bu yönüyle değerlerimiz ve yetkinlikler birbirinden ayrılmaz bir şekilde teori ve pratik bütünlüğünü sağlayan asli parçamızı oluşturmaktadır. Güncellik içinde öğrenme öğretme süreçleriyle kazandırmaya çalıştığımız bilgi, beceri ve davranışlar ise bizi biz yapan değerlerimizin ve yetkinliklerin günün şartları içinde görünürlük kazanma araç ve platformlarıdır; günün şartları içinde değişiklik gösterebilir yapısıyla arızidir ve bu sebeple sürekli gözden geçirmelerle güncellenerek yenilenmektedir.

1.2.1. Değerlerimiz

Değerlerimiz öğretim programlarının perspektifini oluşturan ilkeler toplamıdır. Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde bulunmakta, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanmaktadır. Temel insani özelliklerimizi oluşturan değerlerimiz, hayatın rutin akışında karşılaştığımız sorunlarla başa çıkmada eyleme geçmemizi sağlayan gücün kaynağıdır.

Bir toplumun geleceği, değerlerini benimseyen ve bu değerleri sahip olduğu yetkinliklerle ete kemiğe büründüren insanlara bağlıdır. Bundan dolayı eğitim sistemimiz, her bir üyesine uygun ahlaki kararlar alma ve bunları davranışlarında sergileme yeterliliğini kazandırmayı amaçlamaktadır. Eğitim sistemi sadece akademik açıdan başarıya odaklanan, belirlenmiş bazı bilgi, beceri ve davranışları kazandıran bir yapı değildir. Asli görevi temel değerleri benimsemiş bireyler yetiştirmektir; yeni neslin değerlerini, alışkanlıklarını ve davranışlarını etkileyebilmelidir. Eğitim sistemi, değerleri kazandırma işlevini eğitim programlarını da kapsayan eğitim ortamıyla yerine getirir. Eğitim programı; öğretim programları, öğrenme öğretme ortamları, eğitim araç gereçleri, ders dışı etkinlikler, mevzuat gibi eğitim sisteminin tüm unsurları göz önünde bulundurularak oluşturulur. Bu anlayışla değerlerimiz öğretim programlarında ayrı bir program veya öğrenme alanı, ünite, konu vb. olarak görülmemiştir. Tam aksine bütün eğitim sürecinin nihai gayesi ve ruhu olan değerlerimiz, öğretim programlarının her birinde ve her bir biriminde yer almıştır.

Öğretim programlarında yer alan kök değerler; adalet, dostluk, dürüstlük, öz denetim, sabır, saygı, sevgi, sorumluluk, vatanseverlik ve yardımseverliktir. Bu değerler, öğrenme öğretme sürecinde hem kendi başlarına hem ilişkili olduğu alt değerlerle hem de öteki kök değerlerle birlikte ele alınarak hayat bulacaktır.

1.2.2. Yetkinlikler

Eğitim sistemimiz yetkinliklerde bütünleşmiş bilgi, beceri ve davranışlara sahip karakterde bireyler yetiştirmeyi amaçlar. Öğrencilerin hem ulusal hem de uluslararası düzeyde kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları beceri yelpazeleri olan yetkinlikler TYÇ'de belirlenmiştir. TYÇ, sekiz anahtar yetkinlik belirlemekte ve bunları aşağıdaki gibi tanımlamaktadır:

1. Ana dilde iletişim: Kavram, düşünce, görüş, duygu ve olguları hem sözlü hem de yazılı olarak ifade etme, yorumlama (dinleme, konuşma, okuma, yazma); eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi her türlü sosyal ve kültürel bağlamda uygun ve yaratıcı bir şekilde dilsel etkileşimde bulunmadır.

2. Yabancı dillerde iletişim: Çoğunlukla ana dilde iletişimin temel beceri boyutlarını paylaşmakta olup duygu, düşünce, kavram, olgu ve görüşleri hem sözlü hem yazılı olarak kişinin istek ve ihtiyaçlarına göre eğitim ve öğretim, iş yeri, ev, eğlence gibi uygun bir dizi sosyal ve kültürel bağlamda anlama, ifade etme ve yorumlama becerisine dayalıdır. Yabancı dillerde iletişim, aracılık etme ve kültürler arası anlayış becerilerini de gerektirmektedir. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma boyutları bireyin yeterlilik seviyesi, sosyal ve kültürel geçmişi, çevresi, ihtiyaçları ve ilgilerine bağlı olarak farklı diller arasında değişiklik gösterecektir.

3. Matematiksel yetkinlik ve bilim/teknolojide temel yetkinlikler: Günlük hayatta karşılaşılan bir dizi problemi çözmek için matematiksel düşünme tarzını geliştirme ve uygulamadır. Sağlam bir aritmetik becerisi üzerine inşa edilen süreç, faaliyet ve bilgiye vurgu yapmaktadır. Matematiksel yetkinlik, düşünme (mantıksal ve uzamsal düşünme) ve sunmanın (formüller, modeller, kurgular, grafikler ve tablolar) matematiksel modlarını farklı derecelerde kullanma beceri ve isteğini içermektedir.

Bilimde yetkinlik, soruları tanımlamak ve kanıta dayalı sonuçlar üretmek amacıyla doğal dünyanın açıklanmasına yönelik bilgi varlığına ve metodolojiden yararlanma beceri ve arzusuna atıfta bulunmaktadır. Teknolojide yetkinlik, algılanan insan istek ve ihtiyaçlarını karşılama bağlamında bilgi ve metodolojinin uygulanması olarak görülmektedir. Bilim ve teknolojide yetkinlik, insan etkinliklerinden kaynaklanan değişimleri ve her bireyin vatandaş olarak sorumluluklarını kavrama gücünü kapsamaktadır.

4. Dijital yetkinlik: İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsamaktadır. Söz konusu yetkinlik; bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.

5. Öğrenmeyi öğrenme: Bireyin kendi öğrenme eylemini etkili zaman ve bilgi yönetimini de kapsayacak şekilde bireysel olarak veya grup hâlinde düzenleyebilmesi için öğrenmenin peşine düşme ve bu konuda ısrarcı olma yetkinliğidir. Bu yetkinlik, bireyin var olan imkânları tanıyarak öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin farkında olmasını ve başarılı bir öğrenme eylemi için zorluklarla başa çıkma yeteneğini kapsamaktadır. Yeni bilgi ve beceriler kazanmak, işlemek ve kendine uyarlamak kadar rehberlik desteği aramak ve bundan yararlanmak anlamına da gelir. Öğrenmeyi öğrenme; bilgi ve becerilerin ev, iş yeri, eğitim öğretim ortamı gibi çeşitli bağlamlarda kullanılması ve uygulanması için önceki öğrenme ve hayat tecrübelerine dayanılması yönünde öğrenenleri harekete geçirir.

6. Sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler: Kişisel, kişiler arası ve kültürler arası yetkinlikleri içermektedir. Bireylerin farklılaşan toplum ve çalışma hayatına etkili ve yapıcı biçimde katılmalarına imkân sağlayacak, gerektiğinde çatışmaları çözecek özelliklerle donatılmasını sağlayan tüm davranış biçimlerini kapsar. Vatandaşlıkla ilgili yetkinlik ise bireyleri toplumsal ve siyasal kavram ve yapılarla ilişkin bilgiyle, demokratik ve aktif katılım kararlılığıyla medeni hayata tam olarak katılmaları için donatmaktadır.

7. İnisiyatif alma ve girişimcilik: Bireyin düşüncelerini eyleme dönüştürme becerisini ifade etmektedir. Yaratıcılık, yenilik ve risk almanın yanında hedeflere ulaşmak için planlama yapma ve proje yönetme yeteneğini de içerir. Bu yetkinlik, herkesi sadece evde ve toplumda değil, işlerine ait bağlam ve şartların farkında olabilmeleri ve iş fırsatlarını yakalayabilmeleri için aynı zamanda iş hayatında da desteklemekte; toplumsal ve ticari etkinliklere girişen veya katkıda bulunan kişilerin ihtiyaç duydukları daha özgün bilgi ve beceriler için de bir temel teşkil etmektedir. Etik değerlerin farkında olmayı ve iyi yönetimi desteklemeyi de kapsar.

8. Kültürel farkındalık ve ifade: Müzik, sahne sanatları, edebiyat ve görsel sanatlar dâhil olmak üzere çeşitli kitle iletişim araçları kullanılarak görüş, deneyim ve duyguların yaratıcı bir şekilde ifade edilmesinin öneminin takdiridir.

1.3. ÖĞRETİM PROGRAMLARINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Her birey birbirinden farklı kişisel özelliklere sahiptir. Bu sebeple öğretim programlarının ve buna bağlı olarak ölçme ve değerlendirme sürecinin “herkese uygun”, “herkes için geçerli ve standart” olması insan doğasına ters-tir. Dolayısıyla ölçme ve değerlendirme sürecinde azami çeşitlilik ve esneklik anlayışıyla hareket edilmesi şarttır. Öğretim programları bu açıdan bir yol göstericidir. Öğretim programlarından ölçme ve değerlendirmeye ait bütün unsurları içermesini beklemek gerçekçi bir yaklaşım değildir. Eğitimde çeşitlilik; birey, eğitim düzeyi, ders içeriği, sosyal ortam, okul imkânları vb. iç ve dış dinamiklerden ciddi şekilde etkilendiği için ölçme ve değerlendirme uygulamalarının etkililiğini sağlamada öncelik öğretim programlarında değil, eğitim uygulayıcılarında ve öğretmenlerdedir. Bu noktada özgünlük ve yaratıcılık öğretmenlerden temel beklentidir.

Bu bakış açısından hareketle öğretim programlarında ölçme ve değerlendirme uygulamalarına yön veren ilkeleri aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

1. Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğretim programının tüm bileşenleri ile azami uyum sağlamalı, bu çalışmalarda kazanım ve açıklamaların sınırları esas alınmalıdır.
2. Öğretim programı, ölçme sürecinde kullanılabilecek ölçme araç ve yöntemleri açısından uygulayıcılara kesin sınırlar çizmez, sadece yol gösterir. Ancak tercih edilen ölçme ve değerlendirme araç ve yönteminde gereken

teknik ve akademik standartlara uyulmalıdır.

3. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır ve eğitim süreci boyunca yapılır. Ölçme sonuçları tek başına değil, izlenen süreçlerle birlikte bütünlük içinde ele alınır.

4. Bireysel farklılıklardan dolayı bütün öğrencileri kapsayan, bütün öğrenciler için genelgeçer, tek tip bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek uygun değildir. Öğrencilerin akademik gelişimi tek bir yöntem veya teknikle ölçülüp değerlendirilmez.

5. Eğitim sadece “bilme (düşünce)” için değil, “hissetme (duygu)” ve “yapma (eylem)” için de verilir; dolayısıyla eğitimde sadece bilişsel ölçümler yeterli kabul edilemez.

6. Çok odaklı ölçme ve değerlendirme esastır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilir.

7. Bireylerin ölçme ve değerlendirmeye konu olan ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zamanla değişebilir. Bu sebeple söz konusu özellikleri tek bir zamanda ölçmek yerine süreç içindeki değişimleri dikkate alan ölçümler kullanmak esastır.

1.4. BİREYSEL GELİŞİM VE ÖĞRETİM PROGRAMLARI

Öğretim programları geliştirilirken insanın çok yönlü gelişim özelliklerine dair bilimsel bilgi ve birikim dikkate alınarak bütün bileşenler arasında ahengi gözetilen bir yaklaşım benimsenmiştir. Bu bağlamda bazı temel gelişim ilkelerine değinmek yerinde olacaktır.

Öğretim programları, insanın gelişiminin belirli bir dönemde sonlanmadığı ve hayat boyu sürdüğü ilkesi ile hazırlanmıştır. Bu sebeple öğretim programlarında bireylerin yaş dönemlerine dair gelişim özellikleri gözetilerek destekleyici önlemler alınması önerilmektedir.

Gelişim, hayat boyu sürer fakat tek ve bir örnek yapıda değildir. Evreler hâlinde ilerler ve her evrede bireylerin gelişim özellikleri farklıdır. Evrelerin başlangıç ve bitişleri de homojen değildir. Programlar bunu olabildiğince göz önünde bulunduran bir hassasiyetle yapılandırılmıştır. Programların amaç ve kazanımlarını gerçekleştirme sürecinde gerekli uyarlamaların öğretmen tarafından yapılması beklenir.

Gelişim dönemleri ardışık ve değişmeyen bir sıra izler. Her evrede olup bitenler takip eden evreleri etkiler. Öte yandan bu ardışıklık basitten karmaşığa, genelden özele ve somuttan soyuta doğru gelişim gibi belirli yönelimlerle karakterize edilir. Program geliştirme sürecinde söz konusu yönelimler hem bir alandaki yeterliliği oluşturan kazanım ve becerilerin ön şart ve ardılığı noktasında dikkate alınmış hem de derslerin sınıf düzeyinde dağılımı ve birbirleriyle ilişkilerinde göz önünde bulundurulmuştur.

Öğretim programlarında insan gelişiminin bir bütün olduğu ilkesi ile hareket edilmiştir. İnsanın farklı gelişim alanlarındaki özellikleri birbirleri ile etkileşim hâlinindedir. Söz gelimi dil gelişimi düşünce gelişimini etkiler ve düşünce gelişiminden etkilenir. Bu sebeple öğretmenlerden öğrencinin edindiği bir kazanımın, onun gelişiminde başka bir alanı da etkileyeceğini dikkate almaları beklenir.

Öğretim programları bireysel farklılıklara ilişkin hassasiyetler göz önünde bulundurularak yapılandırılmıştır. Kalıtsal, çevresel ve kültürel faktörlerden kaynaklanan bireysel farklılıklar ilgi, ihtiyaç ve yönelme açısından da kendini belli eder. Bireyler hem başkalarından farklılık gösterir hem de kendi içinde farklı özelliklere sahiptir.

Gelişim hayat boyu sürmekle birlikte bu gelişimin hızı evrelere göre değişkendir. Hızın yüksek olduğu evreler gelişim açısından riskli ve kritiktir. Söz gelimi ergenlik dönemi kimlik edinimi için kritik dönemdir ve eğitim bu dönemde kimlik edinimini destekleyici sosyal etkileşimleri artırır ve yönetir. Bu sebeple öğretmenlerin gelişim hızının yüksek olduğu zamanlarda öğrencilerin durumuna daha duyarlı davranması beklenir.

2. SEÇMELİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI

Osmanlı döneminde Türk müziği altın çağını yaşamış, sarayın koruyup kollaması ile önemli besteciler ve icracılar yetişmiştir. Günümüz Türk Sanat Müziği'nde o dönemin izleri belirgindir. Günümüzde kullanılan makamların, usullerin ve formların tamamına yakını bu dönemde oluşmuştur. Seçmeli Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı, bu zengin müzik kültürünü günümüz eğitim anlayışı içerisinde öğrencilere kazandırma-ya amaçlamaktadır. Program oluşturulurken günümüzde en çok kullanılan ve eser verilen makamlar seçilmiştir.

2.1. SEÇMELİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN ÖZEL AMAÇLARI

Bu programla öğrencilerin aşağıda belirtilen amaçlara ulaşmaları beklenmektedir:

- Türk müziğinin genel karakteristik özelliklerini kavramaları
- Kendilerini müzik yoluyla ifade edebilmeleri
- Bilinçli bir müzik dinleyicisi olmaları
- Müzikal duyarlılık, düşünme, yorumlama ve yaratıcılık becerilerini geliştirmeleri
- Türk müziği eserlerini özelliklerine uygun seslendirmeleri, Türk müziği eserleri dağarcığına sahip olmaları
- Sahne ve performans becerisi kazanmaları
- Toplu çalışmalar aracılığı ile birlikte düşünme, hareket etme, sorumluluk ve paylaşma bilinci kazanmaları
- Çalışmalarında zamanı planlı ve verimli kullanma alışkanlığı kazanmaları
- Ulusal ve uluslararası müzik etkinlikleriyle toplumunun sosyal ve kültürel gelişimine katkıda bulunmaları
- Geleneklerini bilerek geleceğe bakmaları, geleneğe ilişkin yüksek bir farkındalıkla teknolojinin imkânlarını kullanarak musiki kültürüne hizmet etmeleri

2.2. SEÇMELİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİNE ÖZGÜ BECERİLER

Seçmeli Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı ile ulaşılmaması beklenen alana özgü beceriler şunlardır:

- Şed ve bileşik makamları oluşturan unsurları bilme
- Şed ve bileşik makamlarda oluşturulmuş seyirleri usul vurarak okuma, şed ve bileşik makamlardaki eserlerin solfejini usul vurarak okuma, deşifre ve dikte becerilerini geliştirme
- Millî ve manevi değerleri konu edinen eserleri ekleyerek repertuvarını genişletme
- Ülkemizin müzik kültürüne hizmet etme

2.3. SEÇMELİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

- Seçmeli Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı öğrencinin başlangıç seviyesinden hedeflenen seviyeye kadar ulaşmasını amaçlamaktadır. Bu hedefin gerçekleşmesinde Türk müziğinin tüm sözlü ve sözsüz eser dağarcığından yararlanılabilir.
- Seçmeli Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı ile kazandırılması hedeflenen becerilerin, evrensel öğretim yöntemlerinin yanında Türk müziği eğitiminin geleneksel yöntemi olan usta çırak ilişkisi (meşk) ile desteklenmesi göz önünde bulundurulmalıdır.
- Seçmeli Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı'nda kazanımlar gerçekleştirilirken öğrenci grubunun ilgileri, çevre özellikleri, ihtiyaçları, beklentileri ve hazırbulunuşluk düzeyleri dikkate alınmalıdır.
- Etkinlikler uygulanırken ya da yeni etkinlikler geliştirilirken programda yer alan kazanım açıklamaları dikkate alınmalıdır.
- Seslendirilecek seyir ve eserlerin seçiminde, öğrenciler ve sınıf seviyesi göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrenci düzeylerinin çok altında veya çok üstünde görevler verilmemeye özen gösterilmelidir.
- Solfej okuma ve usul vurma becerilerini kazanma ve pekiştirme sürecinde öğrencilere yeteri kadar süre tanınmalı, bir beceri yeterince pekiştirilmeden yeni bir beceriye geçilmemelidir.
- Öğretici; programda yer alan kazanımlara ve içeriğe bağlı kalmak koşuluyla eser ve etüt takviyesi yaptırabilir, ödev ve projeler verebilir.
- Öğrencilere verilen ödev ya da proje kapsamındaki dinleme ve araştırma çalışmaları, müziği anlamak ve müziği okumak adına yapılan etkinliklerdir. Araştırma etkinliği ise öğrencilerin eserler hakkında bilgilere (besteci, dönem, makam, usul...) ulaşması ve eserin özelliklerini tanıması içindir.
- Öğrencilere Türk müziği nazariyatıyla ilgili yayımlanmış tez, makale ve kitapları takip etmeleri önerilmelidir.
- Öğrenme öğretim etkinliklerinde kazanımların edinilmesine yardımcı olabilecek uygun görsel, işitsel ve basılı materyallerden de yararlanılmalıdır.
- Programın uygulanması sürecinde öğrencilerin bilgi ve iletişim teknolojilerini aktif olarak kullanmalarına imkân sağlayacak etkinlik ve çalışmalara yer verilmelidir.
- Öğrencilerin kendi bilgi ve becerilerindeki eksiklikleri fark etmeleri ve bu eksiklikleri giderebilmeleri için bireysel hedefler belirlemeleri sağlanmalıdır.
- Öğrencilerin yeni ve eski bilgileri arasında bağlantılar kurmalarına önem verilmelidir.
- Her öğrencinin başarabilme deneyimini yaşaması için bireysel farklılıklarını dikkate alan fırsatlar yaratılmalıdır.
- Grup çalışmaları; öğrencilerin estetik duyarlılık içinde birbirine yardımcı ve destek olmasını, birbirlerinin çalışmalarını görerek değerlendirmelerini, yeni fikirlerin doğmasını ve olumlu ilişkilerin geliştirilmesini sağlar. Bu nedenle grup çalışmaları özendirilmeli, desteklenmelidir.
- Sanatsal etkinlikler aracılığı ile öğrencilerin estetik duygularını geliştirmeleri amaçlanır. Öğrencilerin sanatsal etkinlikleri takip etmelerine önem verilmelidir.

- Programda yer alan değerlerin yeri geldiğinde etkinlik, araştırma konusu veya okuma parçası olarak yer alması sağlanmalıdır.
- Öğretmen; öğrencileri millî, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından besleyici, öğrencilere demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirmede yol gösterici olmalıdır.
- Türk halk müziği ve müzik bölümü öğrencilerinden, Seçmeli Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması dersini 11. sınıfta tercih etmeyip sadece 12. sınıfta tercih eden öğrenciler için 11. sınıf Seçmeli Türk Sanat Müziği Teori ve Uygulaması Dersi Öğretim Programı uygulanmalıdır.

2.4. KAZANIM SAYISI VE SÜRE TABLOSU

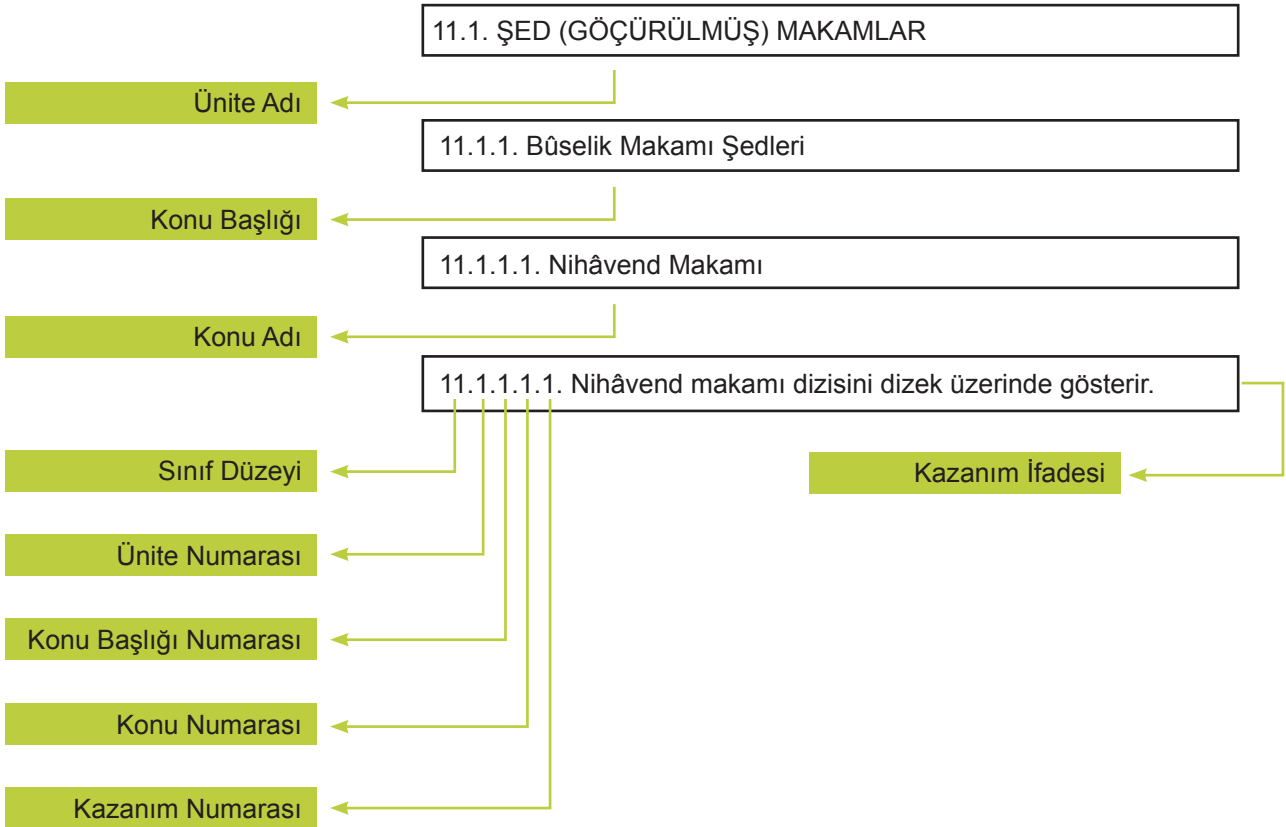
11. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
ŞED (GÖÇÜRÜLMÜŞ) MAKAMLAR	16	72	100
TOPLAM	16	72	100

12. SINIF			
ÜNİTE	Kazanım Sayısı	Ders Saati	Oran %
BİLEŞİK MAKAMLAR	20	72	100
TOPLAM	20	72	100

3. SEÇMELİ TÜRK SANAT MÜZİĞİ TEORİ VE UYGULAMASI DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMI'NIN YAPISI

3.1. KAZANIMLARIN YAPISI

Programda ünite temelli yaklaşım esas alınmıştır. Programda 11. sınıf düzeyinde bir, 12. sınıf düzeyinde bir ünite bulunmaktadır. Kazanımlar; sınıf düzeyi, ünite numarası, konu numarası ve kazanım numarası esas alınarak numaralandırılmıştır.

Şekil 1. Kazanımların Yapısı

3.2. SINIF DÜZEYLERİNE GÖRE ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

11.1. ŞED (GÖÇÜRÜLMÜŞ) MAKAMLAR

Ünite Açıklaması: Bu ünite de makamlar konusu işlenirken şunlara dikkat edilir:

- a) Makamı oluşturan dörtlü ve beşliler dizek üzerinde gösterilir.
- b) Makamların dizisi, durağı, güçlüsü, tiz durağı, seyri ve donanımı öğretilir.
- c) Seyir ve eserler usulleri ile birlikte okutulur.

11.1.1. Bûselik Makamı Şedleri

11.1.1.1. Nihâvend Makamı

- 11.1.1.1.1. Nihâvend makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 11.1.1.1.2. Nihâvend makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 11.1.1.1.3. Nihâvend makamında yazılmış seyirleri okur.
- 11.1.1.1.4. Nihâvend makamında yazılmış eserleri okur.

11.1.1.2. Sultânîyegâh Makamı

- 11.1.1.2.1. Sultânîyegâh makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 11.1.1.2.2. Sultânîyegâh makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 11.1.1.2.3. Sultânîyegâh makamında yazılmış seyirleri okur.
- 11.1.1.2.4. Sultânîyegâh makamında yazılmış eserleri okur.

11.1.2. Kürdî Makamı Şedleri

11.1.2.1. Kürdili-hicazkâr Makamı

- 11.1.2.1.1. Kürdili-hicazkâr makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 11.1.2.1.2. Kürdili-hicazkâr makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 11.1.2.1.3. Kürdili-hicazkâr makamında yazılmış seyirleri okur.
- 11.1.2.1.4. Kürdili-hicazkâr makamında yazılmış eserleri okur.

11.1.3. Zîrgüleli Hicaz Makamı Şedleri

11.1.3.1. Hicazkâr Makamı

- 11.1.3.1.1. Hicazkâr makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 11.1.3.1.2. Hicazkâr makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 11.1.3.1.3. Hicazkâr makamında yazılmış seyirleri okur.
- 11.1.3.1.4. Hicazkâr makamında yazılmış eserleri okur.

12. SINIF ÜNİTE, KONU, KAZANIM VE AÇIKLAMALARI

12.1. BİLEŞİK MAKAMLAR

Ünite Açıklaması: Bu ünite de makamlar konusu işlenirken şunlara dikkat edilir:

- a) Makamların dizisi, durağı, güçlüsü, tiz durağı, seyri ve donanımı öğretilir.
- b) Seyir ve eserler usulleri ile birlikte okutulur.

12.1.1. Segâh Perdesinde Karar Veren Makamlar

12.1.1.1. Segâh Makamı

- 12.1.1.1.1. Segâh makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 12.1.1.1.2. Segâh makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 12.1.1.1.3. Segâh makamında yazılmış seyirleri okur.
- 12.1.1.1.4. Segâh makamında yazılmış eserleri okur.

12.1.1.2. Hüzzam Makamı

- 12.1.1.2.1. Hüzzam makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 12.1.1.2.2. Hüzzam makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 12.1.1.2.3. Hüzzam makamında yazılmış seyirleri okur.
- 12.1.1.2.4. Hüzzam makamında yazılmış eserleri okur.

12.1.2. Dügâh Perdesinde Karar Veren Makamlar

12.1.2.1. Sabâ Makamı

- 12.1.2.1.1. Sabâ makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 12.1.2.1.2. Sabâ makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 12.1.2.1.3. Sabâ makamında yazılmış seyirleri okur.
- 12.1.2.1.4. Sabâ makamında yazılmış eserleri okur.

12.1.2.2. Muhayyer-kürdî Makamı

- 12.1.2.2.1. Muhayyer-kürdî makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 12.1.2.2.2. Muhayyer-kürdî makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 12.1.2.2.3. Muhayyer-kürdî makamında yazılmış seyirleri okur.
- 12.1.2.2.4. Muhayyer-kürdî makamında yazılmış eserleri okur.

12.1.3. Rast Perdesinde Karar Veren Makamlar

12.1.3.1. Nikriz Makamı

- 12.1.3.1.1. Nikriz makamı dizisini dizek üzerinde gösterir.
- 12.1.3.1.2. Nikriz makamını oluşturan unsurları açıklar.
- 12.1.3.1.3. Nikriz makamında yazılmış seyirleri okur.
- 12.1.3.1.4. Nikriz makamında yazılmış eserleri okur.